

Homilie 15 augustus 2026 – Maria-ten-Hemelopneming

Apc 11:19a; 12: 1-6a, 10ab: De Vrouw van de Apocalyps

Lc 1:39-56: ‘Vanaf nu prijzen alle geslachten mij zalig’

Geachte Medegelovigen,

Op 6 juni 1878 overleed mijn betovergrootvader Frederik August Raupp op de relatief jonge leeftijd van 64 jaar. Hij was huisarts in Bergeijk, een stadje in Noord-Brabant, gelegen tegen de Belgische grens, waar de familie al drie generaties was gevestigd. Zijn weduwe, die overbleef met een reeks kinderen, besloot, om mij onbekende redenen, uit te wijken naar Stratum, toen nog een aparte gemeente, inmiddels gefusioneerd met Eindhoven. Anna (1866-1930), één van haar dochters, was toen twaalf jaar oud en zou mijn overgrootmoeder worden. Zoals haar broers en zussen, maakte zij haar eigen koffer klaar voor de verhuis. Die koffer of alleszins een gelijkaardig exemplaar, staat vandaag bij een van onze kinderen. Hij is nog altijd voorzien van haar initialen AR.

Klaar voor het vertrek, bemerkte Anna in haar kamer nog een klein metalen, verre van mooi Onze-Lieve-Vrouwe-beeldje. Naar schatting ca. 15 cm hoog, was het enigszins afgesleten en oorspronkelijk wellicht bestemd om ergens aan te worden bevestigd of opgehangen. Hoe dan ook, niet wetend wat ermee aan te vangen, opende Anna het raam en wierp het beeldje zover mogelijk de tuin in. Aangekomen in Stratum, lichtte zij het deksel van haar koffer op en wat was het eerste wat zij boven op haar opgevouwen kleren zag liggen? U mag het zelf raden. Ik heb het verhaal meerdere malen gehoord uit de mond van mijn in 1973 overleden grootmoeder, die één van Anna's dochters was.

Toen ik enkele jaren geleden tijdens een begrafenismaal toevallig naast een achternicht van mij zat (een dochter van Anna's jongste zoon, broer van mijn oma) en er zich, zoals dat meestal gaat bij zulke gelegenheden, een lang en geanimeerd gesprek over de familie ontspon, had zij het plots over een oud Mariabeeldje bij haar thuis, waar kennelijk iets vreemds mee aan de hand was. Onmiddellijk had ik door over welk beeldje het ging.

Tijdens een kort verblijf in Maastricht verleden jaar, maakten mijn vrouw en ik van de gelegenheid gebruik om die achternicht en haar echtgenoot even op te zoeken op hun

mooi appartement aan de rand van de stad. Als vanzelf kwam het fameuze beeldje weer ter sprake. Als kind had mijn achternicht iets gelijkaardigs ervaren als destijds haar grootmoeder (mijn overgrootmoeder) Anna. Ze had het beeldje toen bij haar thuis (in Sittard) in de vuilbak gegoooid, gewoon om ervan af te zijn, maar had het vervolgens op onverklaarbare wijze teruggevonden bij haar naaigerief. Nu bekleedde het een ereplaats in de woonkamer.

Hieronder: beeldje van 'Maria-die-altijd-weer-terugkeert' of, naargelang Uw invalshoek: 'Maria-die-zich-niet-in-de-hoek-laet-dwingen'

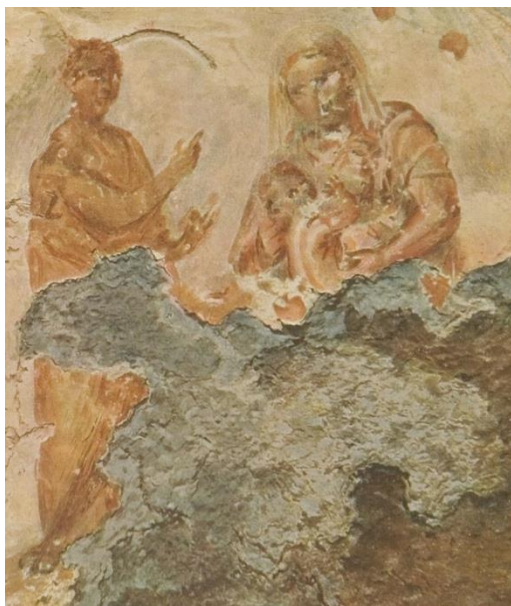

Wij, katholieken, verwonderen ons al lang niet meer over dit soort verhalen. We zijn eraan gewoon. Ons verleden is er vol van. En wat zo fijn is: niemand kan ons *verplichten* dit soort verhalen voor waar aan te nemen, maar evenmin kan iemand ons *verbieden* dat te doen: wij zijn *vrij* in ons denken en dat maakt een groot verschil uit met bijvoorbeeld atheïsten. Die kunnen niet anders dan dit soort gebeurtenissen als ‘onzin’ afdoen: zij zijn het aan zichzelf verplicht, zelfs tegen de waarneembare feiten in. Natuurlijk zijn wij ook niet naïef, maar wij *mogen* tenminste onbevangen openstaan voor al het wonderbaarlijke dat God ons aanbiedt.

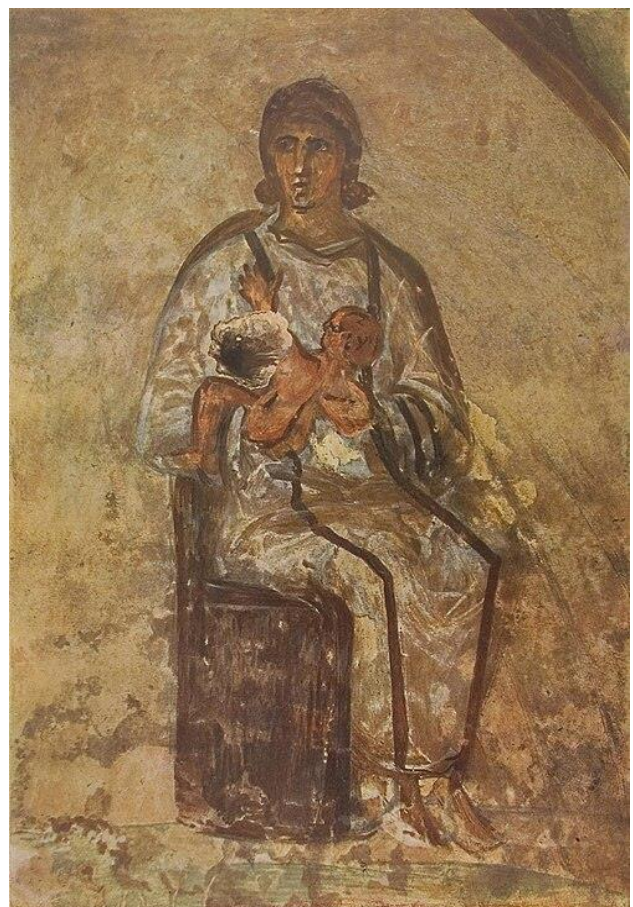
Over de moeder van Jezus weten we weinig met historische zekerheid. Wat we *wél* weten, is dat ze er stond op de cruciale momenten van Zijn leven, ook al hield ze zich

discreet op de achtergrond. Maar hoe beperkt onze kennis over haar ook is, *zij* is het precies – en dat heb ik altijd zo merkwaardig gevonden – die in de loop van de eeuwen telkens opnieuw voor verrassingen zorgt, zelfs voor ‘kleine’ verrassingen, zoals die welke mijn familie, zo denken we, te beurt viel.

Die aandacht van Maria voor ons en van ons voor Maria, gaat terug tot de eerste eeuwen van het christendom. Vanaf het jaar 200 ongeveer ontstaan er tal van legenden over haar, vindt men verwijzingen in christelijke geschriften en wordt zij ook afgebeeld, met name in de Romeinse Priscilla-catacomben.

De oudste afbeeldingen van Maria met kind (3de eeuw). Rome, Priscilla-catacomben

Met het Concilie van Efese (431), toen haar officieel de titel *Theotókos* (Moeder Gods) werd toegekend, zou haar *officiële* verering in Oost en West een enorme vlucht nemen. Paus Sixtus III van Rome (432-440) liet toen de Santa-Maria-Maggiore-basiliek bouwen en versieren met prachtige mozaïeken waarin Maria een prominente plaats inneemt.

Het machtige visioen dat, zoals U daarnet heeft gehoord, in de Apocalyps wordt opgeroepen van de Vrouw in barensnood op de vlucht voor de Draak, betreft oorspronkelijk de jonge Kerk van wie het bestaan bedreigd werd door de vervolging van keizer Domitianus (81-96). Maar al vlug werd het beeld ook toegepast op de persoon van Maria, die haar kind – de Messias – in precaire omstandigheden het leven moest schenken en in veiligheid brengen. En Maria zelf werd op haar beurt gezien als symbool van de Kerk, die met Gods hulp weerstand kan bieden aan de duistere machten van de Satan. En wist U, tussen haakjes, dat het de kroon van de Vrouw van de Apocalyps is, de kroon met twaalf sterren, die op de Europese vlag prijkt? De Europese vlag is dus eigenlijk een Mariale vlag, al zijn de meeste mensen zich daar niet van bewust.

Bij de beoordeling van Mariaverschijningen en dito mirakels is de Kerk altijd uiterst kritisch te werk gegaan, want bedrog en valse mystiek loeren altijd om de hoek. Toch heeft men de indruk dat Maria telkens opnieuw haar stem laat horen, buiten de Kerk om als het moet, los van de heilige boeken en vaak tot verbazing van de wetenschap. Hoe dan ook, het zwijgen kan men haar niet opleggen. Enkele jaren geleden reeds, wees ik U op een tweetal interviews met de in 2015 overleden Gilberte Degeimbre, de laatst overlevende zienster van Beauraing (1932-1933). De gesprekken werden opgenomen in 2009 en zijn terug te vinden via het internet. Ze zijn interessant omdat Mevrouw Degeimbre blijk geeft van een diepe maar natuurlijke godsdienstigheid, zonder enig spoor van overdrijving. Maar als ze over de schoonheid van Onze-Lieve-Vrouw begint, schieten woorden te kort en voelt men wat een religieuze ervaring met een mens kan doen.

Nu we het vandaag hoofdzakelijk hadden over de verheerlijkte Madonna, de Moeder van de Godmens die ook als onze Moeder geldt en ons regelmatig vanuit Gods heerlijkheid aan de oren komt trekken, wil ik toch nog even Uw aandacht vragen voor de eenvoudige vrouw uit Nazareth, die tijdens haar aardse leven niet altijd zal hebben beseft wat er aan de hand was. Ik moest onwillekeurig aan haar denken toen ik enkele tijd geleden op TV een radeloze Marokkaanse moeder zag wenen om haar zoon, die bij de oversteek naar de Spaanse enclave Ceuta vermoedelijk was verdronken. Zo moet Maria zich hebben gevoeld toen haar Zoon op die verschrikkelijke vrijdagmorgen in april vanuit het Romeins *praetorium* in Jerusalem naar Golgotha werd gevoerd. Zij

deelde het lot van zoveel andere vrouwen die er vóór haar waren geweest en nadien nog zouden volgen, slachtoffers van een wrede en harteloze wereld. Maria staat niet alleen symbool voor katholieke of christelijke moeders: zij vertegenwoordigt ze allemaal. De moslims hebben voor haar trouwens een buitengewoon respect. En ooit hoorde ik van een katholieke bedevaartplaats in Sri Lanka waar ook boeddhisten Maria komen vereren. Op haar manier overstijgt Maria het hokjesdenken dat eigen is aan ons menszijn.

De vrouw uit Nazareth enerzijds, de verheerlijkte Moeder Gods anderzijds: aan ons de taak erover te waken dat we ook hier de kerk in het midden houden. Wie de verheerlijkte Maria wil vereren en – terecht! – oog heeft voor haar wonderbaarlijke tussenkomsten, mag nooit de eenvoudige vrouw van Nazareth uit het oog verliezen. Zijn of haar verering zou anders kunnen uitdraaien op een soort idolatrie. Maar wie uitsluitend oog zou hebben voor de vrouw uit Nazareth, loopt het gevaar haar hemels aspect te vergeten, dat van de Moeder Gods, de ‘Lieve-Vrouw’: ‘Onze Lieve Vrouw’, zeker niet uitsluitend, maar ook, en ten volle: ‘Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen!’

Hans.hauben@kuleuven.be